

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑ ตตถ ยตร ทิติ โย ฯ กุสิ นาม อายามโต จ วิตถารโต จ อนุวาทาทิที่มปฏฺ ๑
 อชฏมกุสิติ อนุตรนตตรา รสสปฏฺ ๑ มณฺชลนฺติ เอเกกสมฺมี ชนฺเต มหามณฺทลํ ๑
 อชฏมณฺชลนฺติ ชุททกมณฺทลํ ๑ วิวภูฏนฺติ มณฺชลญจ อชฏมณฺชลญจ เอโกโต กตวา
 สิปพิตํ มชฺฉิมชนฺทํ ๑ อนุวิวภูฏนฺติ ปญจชนฺทิกจิวเร วิวภูฏสฺส เอกปสฺสโต เอกํ เอกปสฺสโต
 เอกนฺติ ชนฺททวยํ สตตชนฺทิกจิวเร วิวภูฏสฺส ทวีสุ ปสฺเสสุ เทว เทวติ ชนฺทจตฺตูกํ ๑
 คีเวยยกนฺติ คีวาเวฐนฺทฺฐาเน ทฬทีกกรณตฺถํ อยญฺสุตฺตสฺสิปพิตํ อคณตฺตูกปฏฺ ๑ ชงฺเขยยกนฺติ
 ชงฺฆปาปฺปนฺทฺฐาเน ตเถว สฺสิปพิตํ ปฏฺ ๑ คีวฺฐาเน ชงฺฆนฺทฺฐาเน จ ฐฺปิตปฏฺนติปิ วทนฺติ ๑
 พาหฺนตฺนฺติ อนุวิวภูฏานํ พหิ เอเกกํ ชนฺทํ ๑

มหาอฏฺฐกถายนฺตุ สมปฺปมาณํ จิวรํ ปารุปนฺเตน สฺหริตฺวา พาหาย อุปริ ฐฺปิตา อุโก
 อนุตา พหิมฺชา ตินฺทฺฐนฺติ เตสเมตํ นามนฺติ วุตฺตํ ๑

เอวํ กุสิอาทิวเสน นววิธํ จิวรํ ทสฺเสตฺวา อิทานิ สพฺพเมตํ จินฺทิตพฺพนฺติ ทสฺเสตฺตฺมาห
 จินฺนภจตฺตยาที ๑ ตตถ จินฺนภจตฺติ กุสิอาทิปฺปกาเรน จินฺทิตจิวรญจ นาม ๑
 ปจจตฺติกาณนฺติ สาสนปจจตฺติกาณํ โจรานํ ๑ อนุชฺชฎากตฺนฺติ อกตาทิชฺฉํ อโลภนียนฺตฺตฺโย ๑
 ตสฺมา ตีณฺปิ จิวรานิ จินฺทิตพฺพานิ ๑ ยทิ ตีสุ จิวเรสุ จินฺทียมาเนสุ วตฺถํ นปฺปโหติ เทว
 จินฺทิตพฺพานิ ๑ ทวีสุปิ จินฺทียมาเนสุ นปฺปโหติ เอกํ เอกสมฺมีปิ จินฺทียมาเน นปฺปโหติ
 อนุวาทิกํ อโรเปตพฺพํ ๑ ตตฺตฺรายํ ปาลี

เตน โข ปน สมเยน อยญฺตฺรสฺส ภิกฺขุโน ติจิวเร กรียมาเน สพฺพํ จินฺนํ
 นปฺปโหติ ๑ อนุชานามิ ภิกฺขเว เทว จินฺนกาณิ เอกํ อจฺจจินฺนกนฺติ ๑ เทว จินฺนกาณิ เอกํ
 อจฺจจินฺนํ นปฺปโหติ ๑ อนุชานามิ ภิกฺขเว เทว อจฺจจินฺนกาณิ เอกํ จินฺนกนฺติ ๑ เทว
 อจฺจจินฺนกาณิ เอกํ จินฺนํ นปฺปโหติ ๑ อนุชานามิ ภิกฺขเว อนุวาทิกํ อโรเปตฺตํ น จ ภิกฺขเว
 สพฺพํ อจฺจจินฺนํ ฐาเรตพฺพํ โย ฐาเรยฺย อปตฺตติ ทุกฺกุสฺสสาคี ๑

อนุวาทิกํ อโรเปตฺนฺติ อคณตฺตูกปฏฺ ทาตุํ ๑ อิทมฺปน นปฺปโหนเก อโรเปตพฺพํ ๑
 สเจ ปโหติ อคณตฺตูกปฏฺ น วภูฏติ จินฺทิตพฺพเมวาคี ตพฺพณฺณนา ๑

อคณตฺตูกปฏฺนฺติ อจฺจจินฺทิตฺวา อนุวาทิกํ อโรเปตฺวา กรณจิวรํ สนฺธาย วุตฺตนฺติ
 คณโฆชนลิกฺขาปทวิมตฺติโนหนิ ๑

(๑๓๑) ตตถ ยตฺร ทีติ โย ฯ กุลี นาม อายามโต จ วิตุถารโต จ อนุวาทาทิ-
ทิมปฏฺ ๑ อชฺฌมกุลีติ อนุตฺรนฺตฺรา รสฺสปฏฺ ๑ มณฺฑลนฺติ เอเกกสฺมี ชนฺเต มหามณฺฑลํ ๑
อชฺฌมณฺฑลนฺติ ชุทฺทกมณฺฑลํ ๑ วิวฺภูณฺติ มณฺฑลนฺจ อชฺฌ-

[๑๓๑] บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า **ยตฺร ทิ** คือ **โย** (แปลว่าพระอาณนทีใด) ๑
แผ่นผ้ายาว มีอนุวาทเป็นต้น ทั้งด้านยาว ทั้งด้านกว้าง ชื่อกุลี ๑ แผ่นผ้าสั้นในระหว่าง
ๆ ชื่ออชฺฌมกุลี ๑ มณฺฑลใหญ่ในกระถางหนึ่ง ๑ ชื่อมณฺฑล ๑ มณฺฑลเล็ก ชื่ออชฺฌ-
มณฺฑล ๑ กระถางกลางที่เย็บมณฺฑลและอชฺฌมณฺฑลเข้าด้วยกันชื่อวิวฺภูณะ ๑

อหุสมถลลภจ เอกโต กตวา สัพพิตัม มชฺฉิมชณฺฑํ ฯ อนุวิวิฏฺฐนฺติ ปณฺจชณฺฑิกจิวเร
วิวิฏฺฐสฺส เอกปสฺสโต เอกํ เอกปสฺสโต เอกนฺติ ชนฺททวยํ สตฺตชณฺฑิกจิวเร วิวิฏฺฐสฺส ทฺวีสุ
ปสฺสเสสุ เทว เทวติ ชนฺทจตฺตํ ฯ คีเวยฺยกนฺติ คีวาเวจฺจนฺจฺฉานเ ทพฺพีกรณฺตถํ อณฺณสุตฺต-
สํสิพพิตํ อากนฺตฺกปฏฺํ ฯ ชงฺเขยฺยกนฺติ ชงฺฆปาปฺณนฺจฺฉานเ ตเถว สํสิพพิตํ ปฏฺํ ฯ คีวฺจฺฉานเ
ชงฺฆจฺฉานเ จ รุปีตปฺภนฺติปิ วทนฺติ ฯ พาหฺนตฺนฺติ อนุวิวิฏฺฐานํ พหิ เอกกํ ชนฺฑํ ฯ

มหาอฏฺฐกถายนฺตุ สมปฺปมาณํ จิวรํ ปารุปฺนเตน สํหริตฺวา พาหฺย อุปริ รุปีตา อุโก
อนฺตา พหิมฺุชา ติจฺฉนฺติ เตสเมตํ นามนฺติ วุตฺตํ ฯ

๒ กระทง คือ ข้างละกระทงแห่งวิวิฏฐะ ในจิวร ๕ ชั้นต์ (และ) ๔ กระทง คือ ๒
ข้าง ๆ ละ ๒ กระทงแห่งวิวิฏฐะ ในจิวร ๗ ชั้นต์ ชื่ออนุวิวิฏฐะ ฯ แผ่นผ้าตามที่เย็บ
ติดด้วยด้ายอื่น เพื่อให้แน่นในที่หุ้มคอ ชื่อ คีเวยยกะ ฯ แผ่นผ้าที่เย็บติดเหมือนอย่าง
นั้น ในที่ปกแข็ง ชื่อชงฺเขยยกะ ฯ อาจารย์บางพวก กล่าวว่า "แผ่นผ้าที่ติดไว้ตรงที่คอ
(ชื่อคีเวยยกะ) และตรงที่แข็ง (ชื่อชงฺเขยยกะ)" ก็มี ฯ กระทง หนึ่ง ๆ นอกอนุวิวิฏฐะ
ชื่อพาหฺนตตะ ฯ

ส่วนในมหาอรรถกถา ท่านกล่าวว่า "คำว่า พาหฺนตตะ นั้นเป็นชื่อของชายทั้ง ๒
(แห่งจิวร) ที่ภิกษุเมื่อห่มจิวรได้ขนาดพอดีม้วนเข้ามาพาดไว้บนแขน มีด้านหน้าอยู่ข้างนอก
(หมายเอาลูกบวบจิวร ?)" ฯ

เอว กุสืออาทิวเสณ นววิธ จีวร ทสเสตฺวา อิทานิ สพฺพเมตํ ฉินฺทิตฺตพฺพนฺตฺติ ทสฺเสตฺตฺมาห
ฉินฺทนฺทญฺจาตฺตฺยาที ๑ ตตฺถ ฉินฺทนฺทญฺจาตฺติ กุสืออาทิตฺตฺปกาเรน ฉินฺทิตฺตจีวรญฺจ นาม ๑
ปฺจจตฺตฺติกาณฺนฺตฺติ สาสนปฺจจตฺตฺติกาณฺ จฺจราณํ ๑ อนนฺทิจฺฉมาทนฺตฺติ อกตาทิจฺฉฉฺฉ อโลภนียนฺตฺตฺยตฺตฺโต ๑
ตสฺสฺมา ตีณฺปิ จีวรานิ ฉินฺทิตฺตพฺพานิ ๑ ยถิ ตีสุ จีวรฺสุ ฉินฺทิตฺตมาเนสุ วตฺถํ นปฺปโหติ เทว
ฉินฺทิตฺตพฺพานิ ๑ ทวีสุปิ ฉินฺทิตฺตมาเนสุ นปฺปโหติ เอกํ เอกสฺสฺมีปิ ฉินฺทิตฺตมาเน นปฺปโหติ
อนฺวาทิกํ อโรเปตฺตพฺพํ ๑ ตตฺตรายํ ปาลี

(๑๓๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน ติจีวเร กรียมาเน สพฺพํ ฉินฺทนํ
นปฺปโหติ ๑ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว เทว

พระผู้มีพระภาค ครั้นทรงแสดงจีวร ๔ อย่าง ด้วยสามารถกุสือเป็นต้นอย่างนี้แล้ว
บัดนี้ เพื่อจะแสดงว่า จีวรทั้งหมดนั้น ภิกษุต้องตัด จึงตรัสว่า ฉินฺทนฺทญฺจ เป็นต้น ๑
พึงทราบวินิจฉัย ในคำเหล่านั้น ๑ บทว่า ฉินฺทนฺทญฺจ คือ ชื่อว่าจีวรที่ตัดแล้ว โดย
ประการมีกุสือเป็นต้น ๑ บทว่า ปฺจจตฺตฺติกาณฺ ได้แก่ พวกโจรผู้เป็นข้าศึกต่อพระศาสนา ๑
บทว่า อนนฺทิจฺฉมาทํ คือ ไม่ทำความฟุ้งเสิงแล้ว, อธิบายว่า ไม่อยากได้ ๑ เพราะฉะนั้น
จีวรทั้ง ๓ ผืนภิกษุควรตัด ๑ ผืนว่าเมื่อภิกษุตัดจีวร ๓ ผืน ผ้าไม่พอ ก็ควรตัดแต่ ๒
ผืน ๑ แม้เมื่อตัด ๒ ผืน ก็ไม่พอ ควรตัดผืนเดียว ๑ แม้เมื่อตัดผืนเดียว ก็ไม่พอก็
ควรตัดผ้าเปลาะ ๑ ในข้อนี้มีบาลี ดังต่อไปนี้ (เป็นข้ออ้าง) ๑

[๑๓๒] ก็สมัยนั้นแล เมื่อภิกษุรูปใดรูปหนึ่งกำลังทำไตรจีวร ผ้าที่เธอตัดทุกผืน
ไม่พอ ๑ (เธอจึงแจ้งความนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย, พวกภิกษุทูลความนั้นแต่พระผู้มีพระภาค ๑
ที่นั้นแล พระผู้มีพระภาครับสั่งให้หาภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ทรงอนุญาตว่า) "ภิกษุทั้งหลาย
เราอนุญาตจีวรที่ตัดแล้ว ๒ ผืน

ฉินนุณกานี เอกัง อัจฉินนุณกานุติ ฯ เทว ฉินนุณกานี เอกัง อัจฉินนุณกัม หนปรปโหติ ฯ อุนุชานามิ
ภิกษเว เทว อัจฉินนุณกานี เอกัง ฉินนุณกานุติ ฯ เทว อัจฉินนุณกานี เอกัง ฉินนุณกัม หนปรปโหติ ฯ
อุนุชานามิ ภิกษเว อุนุวาริภิกิปี आरोपेतुं न ज भिक्षवे सप्पं अज्ฉินนุณกं चाเรत्तप्पं โย चाเรय्य
आपत्तति तुक्कुण्डसत्ति ฯ

อุนุวาริภิกิปี आरोपेतุนุติ आคนตุกปญ्ญं ทาตุं ฯ อิทมปน หนปรปโหนก आरोเปत्तप्पं ฯ
สเจ ปโหติ आคนตุกปญ्ญं न वग्गुติ ฉินุทิตตพพเมวาติ ตพพณณนา ฯ

आคนตุกปญ्ญนุติ อจฉินุทิตวา อุนุวาริภิกิ आरोเปत्ตวา กรณจิวร์ สนุชาย วุตตนุติ
คณโฆชนลิกษาปทิมติวิโนหนิ ฯ

ไม่ตัดผืน ๑" ฯ เธอตัดจิวร์ ๒ ผืน ไม่ตัดผืน ๑ ผักก็ยังไม่พอ ฯ (เธอจึงแจ้งความนั้น
แก่ภิกษุทั้งหลาย, พวกภิกษุทูลความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ที่นั่นแล พระผู้มีพระ
ภาครับสั่งให้หาภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ทรงอนุญาตว่า) "ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตจิวร์ที่ไม่ตัด
๒ ผืน ตัดผืน ๑" ฯ เธอไม่ตัด ๒ ผืน ตัดแต่ผืนเดียว ผักก็ยังไม่พอ ฯ (เธอจึงแจ้ง
ความนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย, พวกภิกษุทูลความนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ที่นั่นแล พระผู้มี
พระภาครับสั่งให้หาภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ทรงอนุญาตว่า) "ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ตัด
แม่ผ้าเปลาะ, ภิกษุทั้งหลาย ก็จิวร์ที่ไม่ได้ตัดทุกผืน ภิกษุไม่พึงทรง ภิกษุใดขึ้นทรง ภิกษุ
นั้นต้องทุกกฎ" ฯ

อรรถถาจารย์ชนุทธะนั้นว่า "ในคำว่า อุนุวาริภิกิปี आरोपेतुं คือ ให้เพิ่มผ้าตาม ฯ
แต่ผ้าตามนี้ พึงเพิ่มในเมื่อผ้าไม่พอ ฯ ถ้าผ้าพอจะเพิ่มผ้าตาม ไม่ควร; จิวร์ทุกผืน ต้อง
ตัดทั้งนั้น" ฯ

อุนุฎีกาวิมติวิโนหนิตอนแก้ด้วยคณโฆชนลิกษาปทวา "บพวา आคนตุกปญ्ญं พระ
อรรถถาจารย์กล่าวหมายเอาจิวร์ที่ไม่ตัด ตัดผ้าเปลาะทำ" ฯ